

سلسله گزارشات مطالعات خارجی

بررسی ساختار حکمرانی در کشور مالزی

الله أكبر
٢

شناسنامه گزارش			
بررسی ساختار حکمرانی در کشور مالزی			عنوان گزارش
-			تولید
دفتر ارتباطات و رسانه رصد خانه حکمرانی ایران			انتشارات
سمیرا سامعی			پژوهشگر
۱۴۰۳۹	مسلسل	راهبردی	نوع گزارش
۱۴۰۳/۱۰/۲۰	تاریخ انتشار	۱۴۰۳/۳/۱۰	تاریخ تهیه
۵۰	تیراژ	اول	نوبت چاپ

اینستاگرام igobs.ir کانال ایتا و بله igobsir

روابط عمومی ۰۹۹۰۰۲۵۷۹۲۴

محتوای گزارش لزوماً موضع رسمی رصد خانه نمی باشد مگر به آن تصریح شده باشد.
تمامی حقوق این اثر متعلق به رصد خانه حکمرانی ایران است.

معرفی رصد خانه حکمرانی ایران

تصمیمات کارا و اثربخش تابع رصد دقیق و همه جانبه مسائل، بهره مندی از ابزارهای ارزیابی، نظارت و پایش و تحلیل های پیش بینی مبتنی بر شواهد است. با توجه به اهمیت تصمیم گیری اثر بخش در حکمرانی، اداره شایسته جامعه، تأمین خواسته شهروندان، پاسخگویی شفاف، اجرای صحیح عدالت، تولید و عرضه مطلوب قانون، آسیب شناسی و اصلاح حکمرانی، رصد خانه حکمرانی ایران تشکیل شده است.

از همه صاحب نظران، دانشگاهیان، دانشجویان و جامعه نخبگانی کشور جهت همکاری و همیاری دعوت بعمل آورده و دست یاری خود را به سوی دغدغه مندان ایران جلو می آوریم.

فهرست

۱	چکیده .....
۲	مقدمه .....
۵	اهمیت استراتژیک مالزی در منطقه:.....
۶	ساختار سیاسی مالزی .....
۹	مبانی و اصول سیاست خارجی مالزی .....
۱۱	بخش اقتصادی .....
۱۳	نتیجه گیری .....
۱۴	منابع .....

چکیده

حکمرانی یکی از عناصر اصلی تأثیرگذار بر توسعه و پیشرفت یک کشور است، در بسیاری از کشورها، ساختار حکمرانی و نحوه مدیریت اهمیت بسیاری دارد و می‌تواند تأثیر فراوانی بر توسعه، رشد اقتصادی و اجتماعی کشور داشته باشد. ساختار حکمرانی کشور مالزی شامل دولت فدرال و دولت‌های ایالتی است که هر یک وظایف خاص خود را دارند. دولت فدرال مسئولیت‌هایی از قبیل امور خارجی، دفاع، امنیت ملی و برنامه‌ریزی اقتصادی را بر عهده دارد، در حالی که دولت‌های ایالتی بر روی مسائل محلی و منطقه‌ای تمرکز دارند.

ساختار حکمرانی کشور مالزی به طور کلی به بررسی نحوه تعامل بین نهادهای حکومتی، تعداد و نوع قوه‌های حاکمه، نحوه توزیع قدرت و مسئولیت‌های سیاسی و اجتماعی در کشور مالزی می‌پردازد. در این بومه می‌توان به تأثیر قانون اساسی، سازمان دهی اجرایی و قضایی و نقش سیاستمداران در سیاستگذاری و انجام امور کشور اشاره داشت.

مقدمه

حکمرانی یکی از عناصر اصلی تأثیرگذار بر توسعه و پیشرفت یک کشور است. مالزی یک کشور قدرتمند در زمینه‌های مختلف محسوب می‌شود. اقتصاد کشور مالزی به رشد خوبی رسیده است. دورنمای دراز مدت مالی در کشور مالزی در برگیرنده سیاست‌های وسیعی است که می‌تواند یک برنامه طولانی مدت را به نتیجه صحیحی برساند. این کشور بسیار متحد عمل می‌کند و دارای برنامه‌های اقتصادی و اجتماعی قابل قبولی است. راه کارهای عملی در زمینه اقتصادی در این کشور نشان می‌دهد که برخی از بخش‌های عمومی باید با بخش‌های خصوصی با گردش مالی دقیق و صحیح ترکیب شود و توسعه یافتگی، بخش مهمی از اقتصاد کشور مالزی محسوب می‌شود. امروزه توسعه یافتگی و برخورداری از قدرت اقتصادی و سیاسی اهمیت بیشتری یافته است، به طوری که تبدیل شدن به کشوری توسعه یافته و قدرتمند به لحاظ اقتصادی، اجتماعی و سیاسی از جمله اهداف برتر همه کشورهاست. (خلج، ۱۳۹۶)

در کشور مالزی، ساختار حکمرانی به شکل نظام پارلمانی - پادشاهی است که دو رکن اصلی آن شامل قوه مجریه و قوه مقننه می‌باشد. پارلمان به عنوان قوه مقننه و دولت به عنوان قوه اجراییه در فرایند تصمیم‌گیری و اجرای قوانین و سیاست‌های کشور دخیل هستند. همچنین نهادهای مردم نهاد و جامعه مدنی نیز نقش مهمی در حکومت دارند. نظام اداری در کشور مالزی شامل انواع ادارات و وزارت‌های مختلف است که به عنوان اجزای اصلی نظام اداری کشور شناخته می‌شوند.

ساختار حکمرانی کشور مالزی به شکل یک فدراسیون است که از ۱۳ ایالت و ۳ منطقه فدرال تشکیل شده است. در این ساختار، بالاترین مقام هر ایالت، پادشاه یا حکمران است و امور اجرایی در اختیار دولت فدرال قرار دارد. قوه مقننه و قوه مجریه در این ساختار به صورت جداگانه فعالیت می‌کنند.

ساختار حکومتی در مالزی ترکیبی منحصر به فرد از نظام سلطنتی مشروطه با دموکراسی پارلمانی است. این سیستم دارای یک ساختار فدرال است که در آن قدرت بین دولت فدرال و ایالت‌ها تقسیم می‌شود. چشم انداز سیاسی مالزی توسط یک پادشاه مشخص می‌شود که به عنوان رئیس تشریفاتی دولت خدمت می‌کند، در

حالی که نخست وزیر ریاست دولت را بر عهده دارد. پارلمان این کشور، متشکل از مجلس نمایندگان و سنا، نقش مهمی در قانون گذاری و نظارت ایفا می کند. علاوه بر این، مالزی دارای یک محیط سیاسی متنوع با احزاب متعددی است که در انتخابات شرکت می کنند و به یک چارچوب حکومتی پویا کمک می کنند. ساختار حکمرانی در مالزی منعکس کننده تعادل بین عناصر سلطنتی سنتی و شیوه های مدرن دموکراتیک است که چشم انداز سیاسی و فرآیندهای تصمیم گیری کشور را شکل می دهد. برای بررسی ساختار حکمرانی کشور مالزی، مساله ای که باید در نظر بگیریم، این است که ساختار حکمرانی و نظام سیاسی در کشور مالزی و تاثیر آن بر توسعه و پیشرفت این کشور به چه عواملی بستگی دارد؟ نقش عواملی مانند: نوع حکومت، نظام سیاسی، نقش قوه های مختلف در حکمرانی، شیوه های انتخابات، تعاملات بین حکومت و مردم تاثیر بسزایی در توسعه و پیشرفت کشور مالزی دارد.

حکمرانی:

حکمرانی در لغت به معنای اداره و تنظیم امور است و به رابطه میان شهروندان و حکومت کنندگان اطلاق می شود، به بیان دیگر هر قدر حاکمیت قانون بیش تر و دستگاه قضایی کارآمدتر و عادلانه تر و میزان مشارکت در یک کشور بیشتر باشد، حکمرانی در آن کشور بهتر است.

شاخص حکمرانی، رابطه بین عملکرد حکومت و رضایت از زندگی را اندازه گیری می کند. این شاخص نشان می دهد که چگونه نوع حکومت یک کشور، مستقیماً بر کیفیت زندگی شهروندان تاثیر می گذارد. شاخص مذکور به اندازه گیری مقدار آزادی یا محدودیت های اقتصادی و سیاسی که برای شادی و خشنودی شهروندان ضروری می باشد، کمک می کند.

سازمان های بین المللی مختلف تعاریف متعددی از حکمرانی خوب ارائه نموده اند: بانک جهانی حکمرانی را به عنوان اقتدار بر مدیریت اقتصادی کشور و منافع اجتماعی آن از طریق سنت ها و نهادهای رسمی و غیررسمی به منظور تحقق رشد و توسعه تعریف می کند که مشتمل بر موارد زیر است: فرآیند انتخاب، نظارت و جایگزینی صاحبان قدرت؛ ظرفیت و توانایی دولت برای اداره کارآمد منابع و تدوین و اجرای

سیاستهای صحیح؛ احترام شهروندان و دولت به نهادهایی که تعاملات اجتماعی و اقتصادی میان آنها را میسر می سازد. برنامه توسعه سازمان ملل متحد با توسعه تعاریف بانک جهانی، حکمرانی را اعمال قدرت اقتصادی، سیاسی و اداری برای مدیریت امور عمومی یک کشور در همه می داند. (۰ قادری و همکاران، ۱۳۹۶)

مالزی:

مالزی از معدود کشورهایی در جنوب شرق آسیا است که با اکثریت مسلمان، به شدت از تنوع قومی برخوردار است (با اقلیت های چینی و هندی و اکثریت مالایی) تا قبل از سال ۱۹۸۰ بیش از ۵۰ درصد مردمان این کشور زیر خط فقر قرار داشتند در حالی که بنابر آمار رسمی مالزی، هم اکنون کمتر از ۴ درصد مردم زیر خط فقر هستند از ۱۹۸۱ تا ۲۰۰۳ در دوران نخست وزیری ماهاتیر محمد دوران شکوفایی اقتصادی مالزی آغاز گردید و رشد اقتصادی در این کشور به طور متوسط حدود ۱۰ درصد بوده، در حالی که تورم به طور متوسط تک رقمی بوده است و این رشد متاثر از سیاست های اقتصادی در دوران نخست وزیری ماهاتیر محمد می باشد که می تواند به عنوان الگویی برای همه کشورهای اسلامی محسوب گردد. (صفوی، ۱۳۹۵)

مالزی کشوری در جنوب شرقی آسیاست. پایتخت آن کوالالامپور بوده و مرکز حکومت و وزارتخانه های این کشور، در شهر پوتراجایا (پایتخت اداری) واقع است. مالزی عضو سازمان ملل متحد و اتحادیه کشورهای مشترک المنافع است که این اتحادیه شامل ۱۳ کشور در جنوب شرقی آسیاست. (خلج، ۱۳۹۶)

کشور مالزی از دو قسمت کاملاً مجزا تشکیل می شود. بخش غربی آن که به شبه جزیره مالزی معروف است، ادامه خاک آسیا به طرف جنوب است و به آن مالزی قاره ای گفته می شود. بخش شرقی آن شامل ایالات ساراواک و صباح است که در قسمت شمالی جزیره بروننو واقع شده است و مالزی جزیره ای نام دارد. دریای چین جنوبی به فاصله ۶۴۰ کیلومتری میان این دو قسمت فاصله انداخته است.

مساحت کلی مالزی ۳۳۰۴۳۴ کیلومتر مربع شامل شبه جزیره مالزی به وسعت ۱۳۱۵۸۷ کیلومتر مربع و مالزی شرقی به وسعت ۱۲۴۴۴۹ کیلومتر که جمع این مقادیر مساحت خشکی های مالزی و باقی مانده قلمرو دریایی آن محسوب می شود .

جمعیت مالزی در آغاز نیمه دوم سال ۲۰۱۹ با ۳۲۶۶۰ میلیون نفر در مقایسه با جمعیت ۲۸۲۵۰ میلیون نفری این کشور در سال ۲۰۱۰ نشانگر رشد نسبی جمعیت این کشور است.

زبان رسمی مالزی، ملایو یا باهاسا مالیزیا است که در سیستم آموزشی و تمام مکاتبات کشور از آن استفاده می شود. زبان انگلیسی که از زمان سلطه انگلیسی ها در مالزی رواج یافته است به عنوان زبان دوم در مدارس تدریس می شود. در جامعه چند قومی مالزی، ملایوها (مسلمانان) با در اختیار داشتن قدرت سیاسی کشور اکثریت ۵۸ درصدی این کشور را تشکیل می دهند و از سوی دیگر چینی تبارها و هندی تبارها که غالبا غیرمسلمان اند، نفوذ فراوانی در ساختار سیاسی و اقتصادی این کشور دارند. (نظری، ۱۳۹۹)

اهمیت استراتژیک مالزی در منطقه:

کشور مالزی در منطقه حاصلخیز آسیای جنوب شرقی با معادن سرشار زمینی و زیرزمینی خود از دیرباز مورد توجه قدرت های سیاسی و اقتصادی بوده است. علاوه بر وجود منابع و ذخایر فراوان مالزی، این کشور بر سر راه های تجاری دریایی (از جمله تنگه مالاکا) قرار دارد که دو اقیانوس هند و آرام به هم متصل می سازد و خصوصا مناطق آسیای غربی و خاورمیانه از این طریق می توانند با شرق آسیا، ژاپن و ساحل غربی قاره آمریکا در تماس باشند. همچنین مجاورت مالزی با کشورهای بزرگ و مهمی همچون هند و چین بر اهمیت استراتژیک این کشور می افزاید.

با توجه به این که مالزی از دو ناحیه جدا از هم (شبه جزیره مالزی و مالزی شرقی) تشکیل شده است که از نظر ویژگی های اقتصادی - اجتماعی امکاناتی برابر ندارند و نیز این کشور مرزهای طولانی (زمینی و دریایی) با تایلند، اندونزی، بروئی و فیلیپین دارد، مسئله حفظ امنیت ملی و تمامیت ارضی همواره از اهمیت خاصی در سیاست این کشور برخوردار بوده است.

گسستگی سرزمینی و دوپارگی منحصر به فرد مالزی نه تنها تبدیل به نقطه ضعف برای امنیت ملی این کشور نشده است، بلکه مالزی توانسته از طریق توسعه همکاری با کشورهای همسایه خود، به ویژه در چارچوب اتحادیه ملل جنوب و شرق آسیا (آسه

آن) و دیپلماسی فعال این کشور در چارچوب این اتحادیه آسیب پذیری خود را علی الخصوص در مرزهای خود، به حداقل برساند. (نظری، ۱۳۹۹: ۲۵)

نقشه کشور مالزی

ساختار سیاسی مالزی

امروزه، مؤلفه های تأثیرگذار در قوام و نقش آفرینی نظام های سیاسی نسبت به گذشته تغییر یافته و مؤلفه های توسعه ای همچون توانایی و کارآمدی دولت ها در تأمین رفاه شهروندان، اهمیت بیشتری یافته است. در واقع، ساختار سیاسی کشورها، به عنوان سیستم هدایتگر مدیریت سایر بخش های کشور عمل کرده و منعکس کننده تفکرات غالب در آن سیستم سیاسی است.

بی ثباتی در ساختارهای سیاسی می تواند عملکرد کشورها در زمینه برنامه ها و اهداف مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، تکنولوژیکی و... را تحت تأثیر قرار دهد. بنابراین، ثبات سیاسی یکی از مهم ترین عوامل در مسیر رشد، توسعه و پیشرفت کشورها در سایر ابعاد و زمینه ها است و در دنیای کنونی کمتر کشوری را می توان یافت که اشتیاق حرکت به سوی توسعه را نداشته باشد؛ از همین رو مبتنی بر این مفهوم، سیاستمداران دولت-ملت های فعلی نظام جهانی می کوشند کشور خود را بنا بر مقتضیات، شرایط و خصوصیات داخلی به سطحی از توسعه برسانند. (رنجکش،

۱۳۹۸) اگر نرخ رشد و میزان صادرات را به عنوان شاخصی برای موفقیت در کسب قابلیت رقابت بپذیریم، کشور مالزی به عنوان یکی از هشت کشوری که بانک جهانی در سال ۱۹۹۳ نتیجه عملکردشان را معجزه شرق آسیا نامید، و در گروه کشورهای موفق قرار داد. (محمودیان، ۱۴۰۲)

حکومت فدراسیون مالزی پادشاهی مشروطه انتخابی است. پادشاه مالزی توسط شورای سلطنتی (متشکل از سلاطین ۹ ایالت مالزی) انتخاب می شود. به جز ایالات ملاکا، پینانگ، ساراواک و صباح که روسای آنها عنوان فرماندار دارند، عنوان روسای سایر ایالات سلطان است. فرماندار ایالات چهارگانه فوق الذکر از طرف پادشاه تعیین می شوند. پادشاه برای یک دوره پنج ساله انتخاب می شود. هر سلطان در ایالات خود رئیس ایالت محسوب می شود. سلطان، رئیس تشریفاتی ایالت و رئیس مذهب اسلام در داخل ایالت و نگهبان سنت های ملایو است. قدرت سلطان و خانواده سلطنتی او از حق کنترل دولتی بر زمین سرچشمه می گیرد؛ زیرا در هر ایالات بخش بزرگی از زمین ها تحت مالکیت یا کنترل سلطان است. (نظری، ۱۳۹۹: ۱۲۴)

۱-۵ اختیارات پادشاه

پادشاه مالزی رئیس کشور است و طبق قانون اساسی نخست وزیر را با تصویب پارلمان منصوب می کند. انتصاب قضات دادگاه فدرال و دادگاه های عالی به پیشنهاد نخست وزیر و تصویب پادشاه صورت می گیرد. فرماندهی کل قوای مسلح نیز با وی می باشد. وی حق امضای عناوین افتخاری را داشته و سفرای خارجی را می پذیرد و همچنین حق عفو و بخشش دارد. همچنین پادشاه حق انحلال پارلمان را حتی بدون پیشنهاد نخست وزیر را دارد.

اختیارات نخست وزیر

نخست وزیر رئیس دولت بوده و مسئول امور کلی مملکت اعم از امور سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و غیره است. وی مسئول ایجاد ارتباط بین پادشاه و تشکیلات کشوری است. نخست وزیر طبق قانون اساسی باید متولد مالزی و عضو پارلمان (مجلس نمایندگان) باشد و از اکثریت پارلمانی (مجلس نمایندگان یا مجلس سنا)

انتخاب کند. پیشنهاد انتصاب قضات عالی و مقامات عالی‌ه کشور نیز از طرف وی به پادشاه داده می‌شود.

طبق قانون اساسی مالزی، پارلمانی فدرال شامل دو مجلس قانونگذاری (مجلس نمایندگان و مجلس سنا) است. پارلمان فدرال بالاترین مرجع قانونگذاری دانسته می‌شود که دوره آن پنج سال است. شرح وظایف و جایگاه پارلمان در سیستم سیاسی مالزی به شرح ذیل است:

مجلس نمایندگان پس از یک انتخاب عمومی تشکیل شده و دوره آن پنج سال است و در پایان هر دوره مجلس منحل خواهد شد و باید در خلال شصت روز بعد از انحلال مجلس انتخابات عمومی برگزار شود و در مدت یک صد و بیست روز نمایندگان برای تشکیل جلسه فرا خوانده شوند (نظری، ۱۳۹۹)

بالاترین مقام قوه قضاییه رئیس دادگستری است، به طوری که در مقابل هیچ یک از شاخه های حکومتی یعنی قوه مقننه و مجریه پاسخگو نیست و مستقیم با نخست وزیر مرتبط است. در راس قوه قضاییه فعلی مالزی دادگاه فدرال قرار دارد که در سال ۱۹۸۵ تشکیل شده است. جوهره یک نظام دموکراتیک استقلال قوه قضاییه است که بر طبق قانون اساسی، لغو اعتبار هر قانونی چه فدرال و یا ایالتی، اعلام غیر قانونی بودن اقدامات دولت فدرال یا ایالتی از نقطه نظر قانونی است. (صفوی، ۱۳۹۵: ۸۵)

تشکیلات وزارت امور خارجه:

وزارت امور خارجه مالزی به وسیله وزیر امور خارجه و یک معاون اداره می‌شود. پس از معاون وزیر، دبیر کل وزارت امور خارجه قرار دارد که امور سیاست خارجی و نیز مسائل اداری و سازمانی زیر نظر وی اداره می‌شود و مستقیماً با ویز و معاون وزیر در ارتباط است. دبیر کل دارای دو معاون در امور دوجانبه و امور چندجانبه است. مدیران کل دوجانبه منطقه ای زیر نظر معاون دبیر کل در امور دوجانبه و مدیران کل چندجانبه و بین المللی زیر نظر معاون دبیرکل در امور چندجانبه فعالیت می‌کنند. رئیس تشریفات و ریاست بازرسی نیز مقابل دبیرکل مستقیماً مسئول هستند. مسئولیت نمایندگی های خارج از کشور بر عهده مامورین سیاسی و کنسولی در نقاط مختلف جهان است. (نظری، ۱۳۹۹: ۱۶۳)

مبانی و اصول سیاست خارجی مالزی:

سیاست خارجی در مالزی انعکاس دهنده سیاست داخلی آن در سطح بین الملل است. تغییرات شگرف و بزرگ در سیاست خارجی مالزی در زمان دکتر ماهاتیر محمد نخست وزیر مالزی در سال ۱۹۸۱ رخ داد. اولویت سیاست خارجی خود را بر پایه مناسبات اقتصادی گذاشت و مالزی از سیاست جنوب- جنوب حمایت کرد. به طور کلی سیاست خارجی مالزی با توجه به ملاحظات سیاست داخلی و خارجی، مسائل امنیتی، اجتماعی و اقتصادی با هدف دوستی متقابل و رابطه سودمند در محیطی امن، با ثبات و صلح آمیز شکل گرفته است. بدین ترتیب مالزی در سه حوزه اصلی سیاست خارجی نقش فعالی داشته است که عبارت است از: تحکیم روابط دو جانبه، تقویت همکاری بین المللی، شرکت فعال در وقایع چند جانبه و مشارکت در همکاری جنوب- جنوب، سازمان کنفرانس اسلامی، روابط شمال- جنوب، شورای امنیت سازمان ملل و گروه کشورهای مشترک المنافع. (صفوی، ۱۳۹۵)

روابط خارجی مالزی همواره تحت تاثیر عواملی چون ضدیت با کمونیسم، مخالفت با تبعیض نژادی، همکاری های منطقه ای و وابستگی کشور به صدور محصولات کشاورزی و معدنی (مانند کائوچو و قلع) بوده است. البته تاثیر هر یک از این عوامل در مراحل مختلف و در تحولات داخلی و خارجی تغییر کرده است. مقابله گسترده مالزی با کمونیسم نقش مهمی در روابط خارجی این کشور دارد، همچنین سیاست عدم تعهد و دخالت نکردن در مناقشات ابرقدرت ها نیز یکی از جنبه های اصلی سیاست خارجی مالزی است این کشور وارد سازمان پیمان جنوب شرق آسیا است (سیتو) نشد. اما یک پیمان دفاعی مشترک با بریتانیا به امضا رساند که از نظر دولت مالزی این پیمان دو جنبه مغایرتی با سیاست عدم تعهد این کشور ندارد. موضع مالزی در اغلب رای گیری های سازمان ملل متحد همسو با کشورهای غیرمتعهد بوده است. همچنین کوالالامپور در سیاست خارجی خود نسبت به همکاری های منطقه ای توجه زیادی نشان داده است که از نمونه های بارز آن میتوان به عضویت این کشور در اتحادیه کشورهای آسیای جنوب شرقی (آسه آن) و نیز تلاش برای پیشبرد طرح بی طرفی آسیای جنوب شرقی اشاره کرد. جهت گیری سیاست خارجی مالزی با

توجه به پویایی سیاسی و اقتصادی این کشور به عنوان مکمل سیاست و اقتصاد داخلی به گونه ای است که بتواند بیشترین منافع و دستاوردها را برای منافع ملی این کشور به همراه داشته باشد به طوری که چارچوب و ساختار حرکت مالزی رو به جلو بوده و در قالب دورنمای طرح ۲۰۲۰ برنامه ریزی شده است که محور اصلی این طرح ها به خدمت گرفتن دانش و فناوری در عرصه اقتصاد و سیاست داخلی و خارجی تشکیل می دهد. بر این اساس و با توجه به نیاز داخلی و شرایط و مقتضیات محیط بین الملل که مهمترین مشخصه آن جهانی شدن اقتصاد و بازار است، مالزی تمامی مساعی خود را برای تبدیل شدن به اقتصادی برتر و نمونه و همچنین کسب دانش و فناوری برتر به کار گرفته است.

در این ارتباط مالزی از یک سو قدرت های برتر اقتصادی جهان همچون امریکا، اتحادیه اروپا و ژاپن را مورد توجه قرار می دهد و از سوی دیگر برای قدرت های جدید اقتصادی همچون روسیه و برزیل و نیز قدرت های نوظهور آسیایی، به ویژه هند و چین اهمیت خاصی قائل است. با عنایت به پیش بینی ها و برآوردهای سازمان های اقتصادی جهانی که حاکی از تمرکز بیشتر اقتصاد جهانی در منطقه آسیا و حضور شرکتهای فراملیتی کشورهای چین، هند و ژاپن در صحنه اقتصاد جهان است، مالزی در گرایش جدید سیاست خارجی خود توجه بیشتری به روابط با کشورهای این منطقه و تنظیم روابط با آن ها با توجه به آینده تحولات اقتصادی منطقه نشان می دهد. به طور کلی شاید بتوان عامل اقتصاد برتر و نمونه را یکی از ابزارها و محرکه های اصلی تنظیم سیاست خارجی این کشور در آینده توصیف کرد. علاوه بر این رابطه با کشورهای منطقه و کشورهای آسیایی در قالب آسه آن و همچنین رابطه با کشورهای اسلامی، از جمله اهداف و گرایش های عمده سیاست خارجی مالزی به شمار می آید. (نظری، ۱۳۹۹: ۱۵۷-۱۵۸)

ثبات سیاسی مالزی:

یکی از ویژگی های مالزی ثبات سیاسی این کشور است. توازن گرایی را می توان از مهمترین ویژگی های سیاست خارجی مالزی برشمرد. مالزی هر چند مانند قدرت های نوظهوری چون، برزیل، چین، روسیه و... سودای بازنگری در برخی ساختارهای

نظام بین الملل برای ارتقای منزلت جهانی را ندارد، اما در طول دهه های گذشته، با هدف افزایش قدرت ملی و دست یابی به جایگاهی شایسته در سلسله مراتب بین المللی، روند باثباتی را پیموده است.

دوری گزیدن از اختلاف ها و تنش های قومی در این کشور چندفرهنگی و چند نژادی، پیگیری سیاست خارجی توازن گرا و غیرتنش زا و نیز مدیریت منابع و مزیت های ملی از مهم ترین مولفه های این برنامه سیاسی بود. ناظران، سیاست خارجی سازنده و غیرچالش زای مالزی را یکی از مهم ترین زمینه های جذب سرمایه های کلان خارجی و ایجاد فرصت های تازه اقتصادی برمی شمردند. (صفوی، ۱۳۹۵: ۲۰۹)

بخش اقتصادی مالزی:

فعالیت اصلی بخش اقتصادی در رابطه با مسائل چندجانبه و گوناگون اقتصادی است. بخش اقتصادی هدایت گر مسائل توسعه اقتصادی در سازمان های اقتصادی بین المللی مانند سازمان ملل متحد، گروه ۷۷، جنبش عدم تعهد، کشورهای مشترک المنافع، آسه آن، آنکتاد، یونیدو، صندوق بین المللی پول، گات، فائو و بانک جهانی است. این بخش تامین کننده روابط ضروری بین وزارت امور خارجه مالزی و سایر آژانس های دولتی، در رابطه با علایق اقتصادی آن ها با دولت های خارجی و سازمان های بین المللی است. (نظری، ۱۳۹۹: ۱۶۵)

ساختار اقتصادی مالزی:

مالزی یکی از غنی ترین کشورها از نظر منابع طبیعی در آسیای جنوب شرقی و یکی از بزرگترین صادرکنندگان قلع، کائوچوی طبیعی و چوب های سخت استوایی و از اولین تولیدکنندگان روغن نخل در جهان و در عین حال صاحب منابع عظیم نفت و گاز طبیعی است. متوسط رشد سالانه تولید ناخالص ملی مالزی بر اساس قیمت های ثابت اندازه گیری شده در سال ۲۰۱۸ برابر ۴.۷ درصد است. (نظری، ۱۳۹۹)

ساختار حکومت مرکزی در مالزی

حکومت محلی در هر ایالت

از سال ۱۹۹۰ گرایش زیادی برای تشکیل حکومتهای محلی به منظور ارتقای کیفیت خدمات شهری بوجود آمد.

روابط عمومی و ساختار اداری

روابط عمومی و اداری که دارای بخش سیاسی و سایر بخش های وزارتی (مانند بخش ماموران خارجی) است، موظف به انجام خدمات گوناگون اداری، خدماتی، تاسیساتی، مالی و بودجه ای است. این بخش با ایجاد ارتباط با سایر مقام های مربوطه و نمایندگی های خارج از کشور در صدد کسب اطمینان در جهت بهترین استفاده از نیروی انسانی و سایر امکانات برای پشتیبانی از تلاش های دیپلمات های مالزیایی است. همچنین این بخش هماهنگ کننده نیازهای اداری کارکنان وزارتخانه های اقتصاد، تجارت و صنعت، آموزش، اداره مهاجرت و سایر نهادها در رابطه با ماموران خارج از کشور مالزی است. (نظری، ۱۳۹۹: ۱۶۴)

وزارت مسکن و دولت محلی مسئول اجرای تمامی قوانین مرتبط با دولت محلی اعم از پیش بردن سیاستهای دولت محلی و اجرای تمامی قوانین مانند مدیریت روستاها و حومه ها، ساختمان سازی، باغداری، مدیریت پسماند و خدمات آتش نشانی می باشد. این اختیارات طبق قانون ۱۹۷۶ توسط حکومت فدرال به وزیر اعطا شده اند. همچنین شهر کوالالامپور، پاتراجایا و لایوان می توانند اختیارات وزیر فدرال را به منظور سرپرستی و کنترل مشکلات درون فدرالی افزایش دهند.

انواع شورا

در مالزی سه نوع شورای کلان شهری، شهری و ناحیه ای که فعالیتهای مشابهی دارند، میزان جمعیت و میزان درآمد مشخص کننده نوع شورا می باشد و اگر ظرفیت و بستر مناسب کسب درآمد برای رفع حداقل نیازها فراهم باشد شوراها می توانند درآینده قابل ارتقا باشند.

الف شوراهای کلان شهری، در شهرهای بزرگ مانند مراکز یا پایتختها که جمعیت بالغ بر ۵۰۰۰۰۰ نفر و درآمد سالانه بیشتر از ۱۰۰ میلیون رینگیت مستقر هستند.

ب- شوراهای شهری در مناطق شهری که جمعیت بیش از ۱۰۰۰۰۰ نفر و درآمد سالانه بیش از ۱۰ میلیون رینگیت را دارند فعالیت می کنند. در صورت رضایمندی از میزان درآمد با افزایش جمعیت، قابل ارتقا به کلانشهر می باشد.

ج- شوراهای ناحیه ای که معمولاً در روستاها که دارای جمعیت کمتر از ۱۰۰۰۰۰

نفر و درآمد سالانه کمتر از ۱۰ میلیون رینگیت هستند فعالیت می کنند. (حاتمی نژاد و همکاران، ۱۳۹۲)

نتیجه گیری:

بررسی متغیرهای محیطی و بین المللی مالزی نشان داد که نظام بین الملل کنونی اگرچه دارای فرصت ها و امکاناتی برای توسعه اقتصادی کشورهاست، محدودیت ها و تنگناهای موجود در این نظام، دستیابی به آن منابه را با دشواری همراه کرده است. نظام های منطقه ای و همکاری های درون منطقه ای روش مناسبی برای تعدیل این محدودیت ها هستند. چنان که کشور مالزی ثابت کرد، امکان گذار از این محدودیت ها، با توجه بیشتر به ناطق همسایه در همکاری های اقتصادی و توسعه همکاری اقتصادی در درون سازمان منطقه ای وجود دارد، به بیان دیگر، مالزی با پناه بردن به منطقه گرایی در سیاست خارجی خود توانسته است تا حد زیادی از محدودیت های نظام جهانی و فشارهای ناشی از آن رها شود. موضوع دیگر در سیاست خارجی مالزی، تنظیم روابط با کشورهای بزرگ است. انتخاب کشور ژاپن به مثابه مرجع اصلی اخذ فن و فناوری، همچنین روابط اقتصادی مطلوب با قدرتهای بزرگ آمریکا و چین، نمونه ای از این تنظیم روابط است که امکان بهره مندی از سرمایه های مالی و بین المللی را برای مالزی فراهم ساخت.

همانگونه که در ساختار سیاسی مالزی توضیح داده شد، نظام سیاسی مالزی نظام پارلمانی-پادشاهی می باشد و بر این اساس دو رکن قوه مجریه و قوه مقننه در ارتباط کامل با یکدیگر بوده و قوه مجریه از درون پارلمان مالزی شکل می گیرد و بنابراین اعضای کابینه (قوه مجریه) همگی همزمان عضو پارلمان نیز می باشند. رکن سوم از قوای سه گانه یعنی قوه قضائیه مالزی مجزا و مستقل از دو قوه دیگر است و کارکرد اصلی آن تضمین اجرای قانون اساسی و تحقق عدالت بر اساس قوانین حاکم بر کشور است. علاوه بر این، رسیدگی به اختلافات قانونی میان افراد، و بین دولت و افراد نیز وظیفه اصلی دستگاه قضائی مالزی هست.

با توجه به ساختار حکمرانی فدرال و ایالتی در کشور مالزی، تعامل و هماهنگی بین دولت فدرال و دولت های ایالتی امری حیاتی برای توسعه و پیشرفت کشور است.

همچنین، توزیع صلاحیت‌ها و مسئولیت‌ها بین این دو سطح حکومت، به بهبود کارایی و اثربخشی ساختار حکمرانی کشور کمک می‌کند.

به منظور بهبود ساختار حکمرانی و توسعه کشور، اهمیت اصلاحات در قوانین و مقررات، تقویت نظام قضایی، ارتقای حقوق بشر و ترویج فرهنگ شفافیت و شفافیت بسیار اهمیت دارد. همچنین، توسعه فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات و توانمندسازی نهادهای مردمی و محلی نیز از راهکارهای موثر برای بهبود ساختار حکمرانی و مدیریت امور عمومی در کشور مالزی است.

به طور کلی، ساختار حکومتی در مالزی به عنوان پایه ای برای سیستم های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی عمل می‌کند و نقشی حیاتی در شکل دادن به توسعه کشور و تضمین رفاه شهروندان ایفا می‌کند.

منابع

حاتمی نژاد، حسین، گل فرامرزی، افشین، زینالی، سلیمان، محمدعلی زینالی، محمدعلی، ۱۳۹۲، بررسی نقش دولت های محلی در حکمروایی خوب شهری با نگاهی به ساختار حکومتی کشور مالزی، اولین همایش ملی جغرافیا، شهرسازی و توسعه پایدار

خلج، محمد، ۱۳۹۶، آینده پژوهی مالزی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، مطالعات بنیادین حکومتی (گروه آینده پژوهی)، شماره مسلسل: ۱۵۳۵۴

رنجکش، محمدجواد، ۱۳۹۸، درنگی بر آسیب شناسی ابعاد نهادی توسعه مالزی، فصلنامه راهبرد توسعه، سال پانزدهم، شماره ۳.

صفوی، سیدحمزه، ۱۳۹۵، مالزی (مجموعه کشورهای اسلامی)، سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی، تهران

قادری، سامان، دبیری، شنو، شهیدی، فریبا، ۱۳۹۶، بررسی تاثیر حکمرانی خوب بر نرخ تورم در کشورهای درحال توسعه و توسعه یافته، اولین همایش بین المللی برنامه ریزی اقتصادی، توسعه پایدار و متوازن منطقه ای رویکردها و کاربردها.

محمدی، کیمیا، زارعی، بهادر، ۱۳۹۸، فرصت ها و محدودیت های نظام بین الملل و سیاست خارجی کشورها (مطالعه موردی: ایران و مالزی) پژوهشهای جغرافیای انسانی، دوره ۵۱، شماره ۲

محمودیان، معصومه، ۱۴۰۲، توسعه و حکمرانی در مالزی

نظری، علی اکبر، ۱۳۹۹، مالزی دوره جدید مباحث کشورها و سازمانهای بین المللی

۲۲۷/ مرکز مطالعات سیاسی و بین المللی وزارت امور خارجه، تهران

